

Ταχύτερη περιβαλλοντική αδειοδότηση για περισσότερες επενδύσεις: 22 προτάσεις σε 5 άξονες

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση στην Ελλάδα, παρά την προσπάθεια που καταβάλλεται τα τελευταία χρόνια, τόσο για τη βελτίωση των σχετικών χρόνων από τις αρμόδιες αρχές (ενδεικτικά: ενεργοποίηση του [Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου](#), απλοποίηση του ν. 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, τροποποίηση της κατάταξης ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων της 9ης Ομάδας κ.ά.), όσο και για την ποιότητα των σχετικών μελετών από τους επενδυτές, παραμένει μια από τις διοικητικές διαδικασίες που αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα στην πραγματοποίηση επενδύσεων. Παράλληλα και παρά το γεγονός ότι οι σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες και οι προκλήσεις της κυκλικής οικονομίας και της ψηφιακής τεχνολογικής επανάστασης διαμορφώνουν νέα δεδομένα στον τρόπο οργάνωσης και παραγωγής των οικονομικών δραστηριοτήτων, μειώνοντας δυνητικά και το αποτύπωμά τους στο περιβάλλον, η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης δεν ενσωματώνει αλλαγές που θα διευκόλυναν την μετάβαση αυτή.

Τα ευρήματα της μελέτης που ανέλαβαν να υλοποιήσουν ο [ΣΕΒ](#) και το [Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#) είναι ενδεικτικά για το μέγεθος του προβλήματος και την αναγκαιότητα επίλυσής του, με όρους που να βελτιώνουν και την προστασία του περιβάλλοντος:

- Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης νέων επενδύσεων, οι οποίες αποτελούν ζητούμενο για την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, υπερβαίνει τον θεσμικό χρόνο κατά περίπου 210-360 ημέρες κατά μέσο όρο, ανάλογα με την κατηγορία τους.
- Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης υφιστάμενων επενδύσεων, ήτοι η έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ανανέωσης ή τροποποίησης, επίσης υπερβαίνει το θεσμικό χρόνο από 69 έως 322 ημέρες, αναλόγως υποκατηγορίας και τρόπου αντιμετώπισης από την αδειοδοτούσα αρχή. Ενδεικτικό ότι σε ποσοστό 40% ζητούνται εκ νέου γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες, δηλαδή αντιμετωπίζονται ως νέες, και επιβαρύνονται με τις αντίστοιχες καθυστερήσεις
- Η φάση της δημόσιας διαβούλευσης και των γνωμοδοτήσεων αποτελεί την κυριότερη αιτία καθυστερήσεων - αντιστοιχεί σε τουλάχιστον 54% της συνολικής. Ενδεικτικό ότι σε μεγάλο ποσοστό των νέων αδειών, των ανανεώσεων και των τροποποιήσεων χρειάστηκε γνωμοδότηση από Κεντρικό ή Περιφερειακό Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΚΕΣΠΑ/ΠΕΣΠΑ), πριν την έκδοση της ΑΕΠΟ.

Στη μελέτη καταγράφονται 22 προτάσεις βελτίωσης με στόχο την επιτάχυνση και τον εκσυγχρονισμό της περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην Ελλάδα. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Αξιοποίηση των ευρημάτων της μελέτης για την επανεξέταση κατηγοριοποίησης έργων και δραστηριοτήτων με συνδυαστικά κριτήρια όπως π.χ. υψηλή συχνότητα εμφάνισης χωρίς υποχρέωση κατηγοριοποίησης από την Ευρωπαϊκή Οδηγία.
- Ενεργοποίηση των προβλεπόμενων στα άρθρα 16 και 20 του ν. 4014/2011 περί Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών αντίστοιχα.
- Ανάπτυξη προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης ΜΠΕ και σύνταξης ΑΕΠΟ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα.
- Σε συνεργασία με την Επιτροπή Περιβάλλοντος του ΕΛΟΤ να αξιοποιηθούν τα διεθνή πρότυπα και οι Ευρωπαϊκές οδηγίες και να δημιουργηθούν τα αντίστοιχα Ελληνικά για τον καθορισμό κριτηρίων κατάταξης αποβλήτου με αντικατοπτρικό κωδικό ΕΚΑ.
- Εφαρμογή των άρθρων 12 και 13 του ν. 4042/12 από τη γνωμοδοτική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 40 του ίδιου νόμου για διαχωρισμό μεταξύ αποβλήτου και παραπροϊόντος και τον αποχαρακτηρισμό αποβλήτων.

Το παρόν συντάχθηκε από τον Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ, με τη συνεργασία του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τη συνδρομή της μελετητικής εταιρείας Echmes Ltd, αξιοποιώντας στοιχεία που παράχθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών και υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης & Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Senior Advisor: Μιχάλης Μητσόπουλος
Associate Advisor: Θανάσης Πρίντσιπας

Για περισσότερες πληροφορίες:
E: economics@sev.org.gr | T: +30 211 500 6157

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Εισαγωγή

Οι σύγχρονες περιβαλλοντικές τεχνολογίες, οι σύγχρονες προκλήσεις της κυκλικής οικονομίας και της ψηφιακής τεχνολογικής επανάστασης διαμορφώνουν - και θα συνεχίσουν να μεταβάλλουν στο μέλλον με εκθετικά αυξανόμενους ρυθμούς - νέα δεδομένα και δυνατότητες στον τρόπο οργάνωσης και παραγωγής των επιχειρήσεων με παράλληλα δυνητικά οφέλη και στην μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος.

Την ίδια στιγμή το θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, παρόλο που διαρκώς μεταρρυθμίζεται, συνεχίζει να διατηρεί διαδικασίες, συστήματα, πρακτικές και περιορισμούς που δεν συμβαδίζουν πλέον με τις σύγχρονες πρακτικές παραγωγής των επιχειρήσεων.

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση στην Ελλάδα καταγράφεται ως μια επίπονη διαδικασία για τους επενδυτές, γεγονός που αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα στην πραγματοποίηση επενδύσεων¹, κυρίως λόγω των χρονικών καθυστερήσεων και του υψηλού βαθμού αβεβαιότητας που σχετίζεται με το στάδιο της διαβούλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, είναι προφανές ότι οι αδειοδοτικές και ελεγκτικές διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης και το θεσμικό πλαίσιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση **οφείλουν να ακολουθήσουν τις εξελίξεις στις τεχνολογίες προστασίας του περιβάλλοντος και να ευθυγραμμιστούν με τις σύγχρονες τάσεις της κυκλικής οικονομίας**, διατηρώντας ταυτόχρονα την εκπλήρωση των σκοπών του νομοθέτη και της άσκησης της ελεγκτικής λειτουργίας του κράτους για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό διότι μόνο μέσω ενός σύγχρονου, απλού και ορθολογικού νομοθετικού πλαισίου **διευκολύνεται η προσέλκυση επενδύσεων, ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα μιας οικονομίας και δημιουργούνται ποιοτικές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας.**

Έχοντας πλέον κλείσει περισσότερα από 30 χρόνια παραγωγής και εφαρμογής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ειδικότερα προβλέψεων που διασφαλίζουν τη βιώσιμη εγκατάσταση και λειτουργία παραγωγικών δραστηριοτήτων, είναι σκόπιμο να διερευνηθεί **ο τρόπος με τον οποίο εισάχθηκε και εφαρμόζεται στην Ελλάδα το θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης² (κυρίως η Οδηγία για την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - ΕΠΕ)**, αναζητώντας προτάσεις που θα συμβάλλουν στην επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για ένα σύγχρονο και φιλικό επενδυτικό περιβάλλον, δίχως να τίθενται σε διακινδύνευση τα αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα που χαρακτηρίζουν τη χώρα μας.

Υπό αυτό το πρίσμα, ο [ΣΕΒ](#) και το [Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#) ανέλαβαν την πρωτοβουλία, με την συνδρομή της μελετητικής εταιρείας [Echmes Ltd](#), **να εκπονήσουν μελέτη³** με τίτλο «Προτάσεις για την επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, μέσω της επαναξιολόγησης της κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον» (εφεξής [«Μελέτη ΣΕΒ / BIAN»](#)), **για τον τρόπο με τον εφαρμόζεται στην Ελλάδα το θεσμικό πλαίσιο της**

¹ Σύμφωνα με τη μελέτη του ΣΕΒ ο Σφυγμός του Επιχειρείν, το 28,4% των επιχειρηματιών αξιολογούν ότι η αδειοδοτική διαδικασία προκαλεί πολύ μεγάλη δυσκολία στην καθημερινή λειτουργία τους. Δείτε [εδώ](#) αναλυτικά.

² Δείτε [εδώ](#) συγκεντρωμένους τους ορισμούς των βασικότερων εννοιών του παρόντος δελτίου.

³ Δείτε [εδώ](#). Η μελέτη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Έργου «Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών και υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας» - Κωδικός MIS: 5003781, του Υποέργου 3 «Παραγωγή Προτάσεων Βιομηχανικής Πολιτικής και Ανάπτυξης Σύγχρονου Περιβάλλοντος για τις Επενδύσεις», του Παραδοτέου 2 «Προτάσεις πολιτικής για οριζόντια θέματα της ελληνικής βιομηχανίας και ειδικότερα: ρυθμιστικό περιβάλλον, χρηματοδότηση, τεχνολογική ανάπτυξη, εξωστρέφεια, ανθρώπινο δυναμικό», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

περιβαλλοντικής αδειοδότησης, προκειμένου να εντοπιστούν αδυναμίες και να κατατεθούν στοχευμένες παρεμβάσεις που θα μπορέσουν να συμβάλουν στην περαιτέρω απλοποίηση, βελτίωση και αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη έρχεται να επικαιροποιήσει, αλλά και να εμβαθύνει στα ευρήματα προηγούμενης [μελέτης αξιολόγησης της περιβαλλοντικής νομοθεσίας που είχε εκπονηθεί από το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του ΣΕΒ](#) τον Απρίλιο του 2014.

Σκοπός της μελέτης που πραγματοποιήθηκε και παρουσιάζεται συνοπτικά στις παρακάτω σελίδες είναι να αναδειχθούν τα περιθώρια ελάφρυνσης του αδειοδοτικού φόρτου, τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για την ίδια τη δημόσια διοίκηση, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη μέγιστη περιβαλλοντική προστασία που απαιτείται και στη χώρα μας μέσω: α) της καταγραφής των έργων και δραστηριοτήτων και του τρόπου που αυτά έχουν κατηγοριοποιηθεί στην Ελληνική περιβαλλοντική νομοθεσία, β) της ανάλυσης των χρόνων που απαιτούνται για την περιβαλλοντική αδειοδότηση, γ) τη σύγκριση της διαδικασίας ΕΠΕ με επιλεγμένα κράτη-μέλη.

Κρίσιμα ερωτήματα που προβληματίζουν την επιχειρηματικότητα και εξετάστηκαν στη μελέτη με την προσδοκία να βρεθούν ρεαλιστικές λύσεις είναι: Ποιοι είναι οι πραγματικοί χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης; Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης; Θα ήταν σκόπιμη μια επαναξιολόγηση της κατάταξης των έργων και δραστηριοτήτων στην εθνική νομοθεσία; Θα μπορούσε αυτό να επιφέρει θετικές βελτιώσεις κατά την αδειοδοτική διαδικασία χωρίς να διακινδυνεύεται η περιβαλλοντική προστασία; Τι συμβαίνει σε άλλα κράτη-μέλη; Πως θα μπορούσε να συμβάλει ο ιδιωτικός τομέας ώστε να ενισχυθούν στο έργο τους οι δημόσιες υπηρεσίες που εμπλέκονται στην περιβαλλοντική αδειοδότηση;

Στις επόμενες παραγράφους αναπτύσσονται τα βασικότερα ευρήματα της μελέτης, εστιάζοντας αφενός στον τρόπο ενσωμάτωσης της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την κατηγοριοποίηση των έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον και αφετέρου στους χρόνους περιβαλλοντικής αδειοδότησης, παραθέτοντας παράλληλα καλές πρακτικές που αξιοποιούνται σε άλλες χώρες, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις για την αναβάθμιση του πλαισίου της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Οι αδειοδοτικές και ελεγκτικές διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης και το θεσμικό πλαίσιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση **οφείλουν να ακολουθήσουν τις εξελίξεις στις τεχνολογίες προστασίας του περιβάλλοντος και να ευθυγραμμιστούν με τις σύγχρονες τάσεις της κυκλικής οικονομίας**, διατηρώντας ταυτόχρονα την εκπλήρωση των σκοπών του νομοθέτη και της άσκησης της ελεγκτικής λειτουργίας του κράτους για την προστασία του περιβάλλοντος.

Το θεσμικό πλαίσιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση

Πολύ συνοπτικά, το θεσμικό πλαίσιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση στην Ελλάδα⁴ πηγάζει μεν κυρίως από την κοινοτική και ενωσιακή νομοθεσία, ωστόσο, εδράζει εξίσου στις προβλέψεις του, αρκετά προωθημένου για την εποχή του, Συντάγματος (άρθρο 24) το οποίο κατοχυρώνει την προστασία του περιβάλλοντος ως υποχρέωση του Κράτους, θεσπίζει την αρχή της αειφορίας, προβλέπει τη θέσπιση χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού κ.λπ.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης αξίζει να γνωρίζουμε ότι αυτή θεμελιώθηκε το 1985 με την έκδοση της [Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ](#) με πρωταρχικό στόχο να εξασφαλιστεί ότι τα έργα και οι δραστηριότητες που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον **πρέπει να υποβάλλονται υποχρεωτικά σε ΕΠΕ**. Στο πλαίσιο αυτό, το **Παράρτημα Ι** της Οδηγίας περιελάμβανε εκείνα τα **έργα και δραστηριότητες** που θεωρούνται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. διυλιστήρια αργού πετρελαίου, ολοκληρωμένες χημικές εγκαταστάσεις και μεταλλουργικές βιομηχανίες κ.λπ.) και ως εκ τούτου **υποχρεούνται εξ ορισμού σε ΕΠΕ**. Αντίθετα, το **Παράρτημα ΙΙ** περιελάμβανε μικρότερα έργα και δραστηριότητες (π.χ. σχέδια γεωργικής υδραυλικής, βιομηχανίες τροφίμων, κλωστοϋφαντουργίες κ.λπ.), για τα οποία **κάθε κράτος-μέλος ήταν υπεύθυνο να κρίνει** εάν απαιτείται ΕΠΕ, είτε με εξέταση κατά περίπτωση (case by case), είτε θέτοντας τα κατάλληλα κριτήρια ή/και τα «κατώφλια» μεγεθών άνω των οποίων απαιτείται ΕΠΕ. Η εν λόγω **διαδικασία προσδιορισμού της αναγκαιότητας διενέργειας της ΕΠΕ** καλείται «**διαδικασία επιλογής**» (screening).

Στα **επόμενα έτη ακολούθησαν αρκετές τροποποιήσεις** της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, με γνώμονα τη βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας ΕΠΕ, την ευθυγράμμιση της με τις αρχές της «έξυπνης νομοθέτησης» και την ενίσχυση της συνοχής με άλλα νομοθετήματα και πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι κυριότερες εξ αυτών είναι η [Οδηγία 2011/92/ΕΕ](#) για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον και η [Οδηγία 2014/52/ΕΕ](#) που την τροποποίησε, διατηρώντας σταθερά τη «φιλοσοφία» της **διάκρισης των έργων και δραστηριοτήτων σε όσες υποχρεούνται εξ ορισμού σε ΕΠΕ (Παράρτημα Ι) και σε όσες κάθε κράτος-μέλος αποφασίζει την αναγκαιότητα αυτής (Παράρτημα ΙΙ) (Δ1)**. Σημειώνεται ότι στο **Παράρτημα ΙΙΙ** της Οδηγίας περιλαμβάνονται τα **κριτήρια καθορισμού** σχετικά με το κατά πόσον τα έργα του Παραρτήματος ΙΙ θα **πρέπει να υπόκεινται σε ΕΠΕ**.

Δ1. Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων με βάση τις επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά την Οδηγία 2011/92/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2014/52

⁴ Δείτε [εδώ](#) χρονολόγιο των βασικών νομοθετικών παρεμβάσεων της περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην Ελλάδα.

Σε ό,τι αφορά την **εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**, η οποία και εφαρμόζει τις παραπάνω προβλέψεις, ισχύουν οι διατάξεις του [v. 4014/2011](#) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος», σύμφωνα με τις οποίες **τα έργα και δραστηριότητες κατατάσσονται σε δυο κατηγορίες (Α και Β, με την κατηγορία Α να υποδιαιρείται στις υποκατηγορίες Α1 και Α2), ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον (Δ2).**

Οι λεπτομέρειες του πλαισίου ορίζονται με την [YA 1958/2012](#), όπως αυτή τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με την [YA ΔΙΠΑ/οικ. 37674/ 27.7.2016](#). Ειδικότερα, στην YA προβλέπονται 12 Ομάδες έργων και δραστηριοτήτων και για κάθε Ομάδα ορίζεται ρητά η κατηγορία (ή υποκατηγορία) στην οποία κατατάσσεται κάθε επί μέρους έργο και δραστηριότητα αυτής (δηλαδή στην Α1 ή Α2 ή Β)⁵.

Σημειώνεται ότι η YA ΔΙΠΑ/οικ. 37674/ 27.7.2016 τροποποιήθηκε με τις [YA οικ. 2307/2018](#) και την [YA ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64001/2029/2018](#). Τέλος, με τις [ΚΥΑ 1915/2018](#) και [5688/2018](#) ολοκληρώθηκε η ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/52/ΕΕ στην ελληνική έννομη τάξη.

Δ2. Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων με βάση το v. 4014/2011

Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων στην εθνική νομοθεσία και σύγκριση με εκείνη της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ

Όπως προαναφέρθηκε, η **κατηγοριοποίηση των έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον προβλέπεται στην ευρωπαϊκή Οδηγία 2011/92/ΕΕ**, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την 2014/52/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (Παραρτήματα Ι και ΙΙ). Ωστόσο, ο **τρόπος ενσωμάτωσής της στην εθνική νομοθεσία των κρατών-μελών είναι διαφορετικός** και ως εκ τούτου η σύγκριση τόσο μεταξύ των πλαισίων όσο και μεταξύ των χωρών μπορεί να οδηγήσει σε χρήσιμα συμπεράσματα.

⁵ Δείτε (Δ19) στο Παράρτημα του παρόντος δελτίου.

Στη μελέτη επιλέχθηκε να εξεταστούν διεξοδικά τα **επί μέρους έργα και δραστηριότητες που ανήκουν στις 10 από τις 12 Ομάδες** της εθνικής νομοθεσίας⁶, **ο τρόπος που έχουν κατηγοριοποιηθεί⁷ και η αντιστοίχισή τους με εκείνων της Οδηγίας**. Η διαδικασία αυτή ανέδειξε **έργα και δραστηριότητες Δυνάμενες Μεταβολής**, πάντα σε συμφωνία με τις προβλέψεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, **με απώτερο στόχο αυτές να αξιολογηθούν από τη δημόσια διοίκηση προς την κατεύθυνση ελάφρυνσης του αδειοδοτικού φόρτου**.

Ειδικότερα, **συνολικά εξετάστηκαν 398 από τις συνολικά 424 επί μέρους έργα και δραστηριότητες** οι οποίες περιλαμβάνονται στις 10 Ομάδες της ελληνικής νομοθεσίας και κάθε επί μέρους έργο και δραστηριότητα αξιολογήθηκε χωριστά και αντιστοιχήθηκε σε συγκεκριμένο έργο και δραστηριότητα του Παραρτήματος I ή II της Οδηγίας.

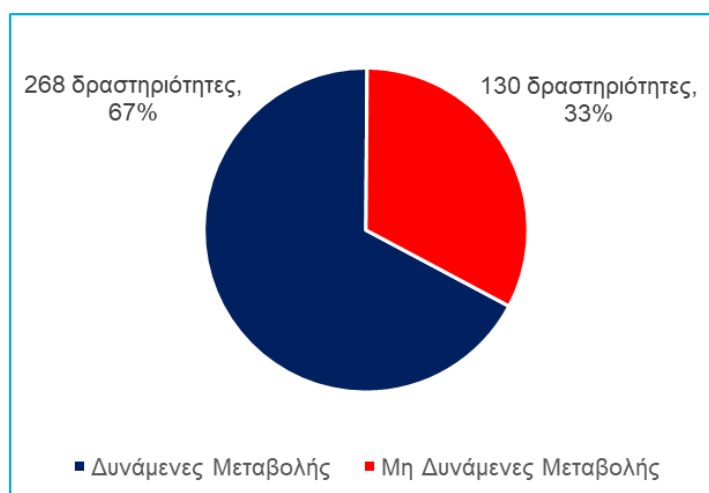
Μετά την αντιστοίχιση, τα έργα και δραστηριότητες χωρίστηκαν σε δύο γενικές κατηγορίες⁸:

- α) **Μη Δυνάμενες Μεταβολής**: δηλαδή έργα και δραστηριότητες που έχουν κατηγοριοποιηθεί στο σύνολό τους στην Κατηγορία Β της ελληνικής νομοθεσίας ή εμπίπτουν στους περιορισμούς του Παραρτήματος I της Οδηγίας και
- β) **Δυνάμενες Μεταβολής**: δηλαδή έργα και δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς του Παραρτήματος I της Οδηγίας και δεν έχουν κατηγοριοποιηθεί στο σύνολό τους στην Κατηγορία Β της ελληνικής νομοθεσίας ώστε να υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ).

Από την ανάλυση προέκυψε ότι **268 επί μέρους έργα και δραστηριότητες θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως Δυνάμενες Μεταβολής**, δηλαδή θα μπορούσαν ενδεχομένως να επαναξιολογηθούν με στόχο την μετάβαση κάποιων σε καθεστώς αδειοδότησης με ΠΠΔ αντί ΜΠΕ μειώνοντας τον αδειοδοτικό φόρτο **(Δ3)**.

Δ3. Κατάταξη επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων σε Δυνάμενες και Μη Δυνάμενες Μεταβολής

Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Μελετώντας περαιτέρω τα αποτελέσματα της ανάλυσης, προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα **(Δ4)**:

- **Και στις 10 Ομάδες που εξετάστηκαν παραπάνω από τα μισά επί μέρους έργα και δραστηριότητες χαρακτηρίζονται ως Δυνάμενες Μεταβολής.**
- Τα μεγαλύτερα ποσοστά δραστηριοτήτων «Δυνάμενων Μεταβολής» καταγράφονται στην Ομάδα 10 «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας», σε ποσοστό 100%, στην Ομάδα 2 «Υδραυλικά έργα», σε ποσοστό

⁶ Στην παρούσα Μελέτη ΣΕΒ/BIAN δεν εξετάστηκαν οι ομάδες 7η και 12η Ομάδα.

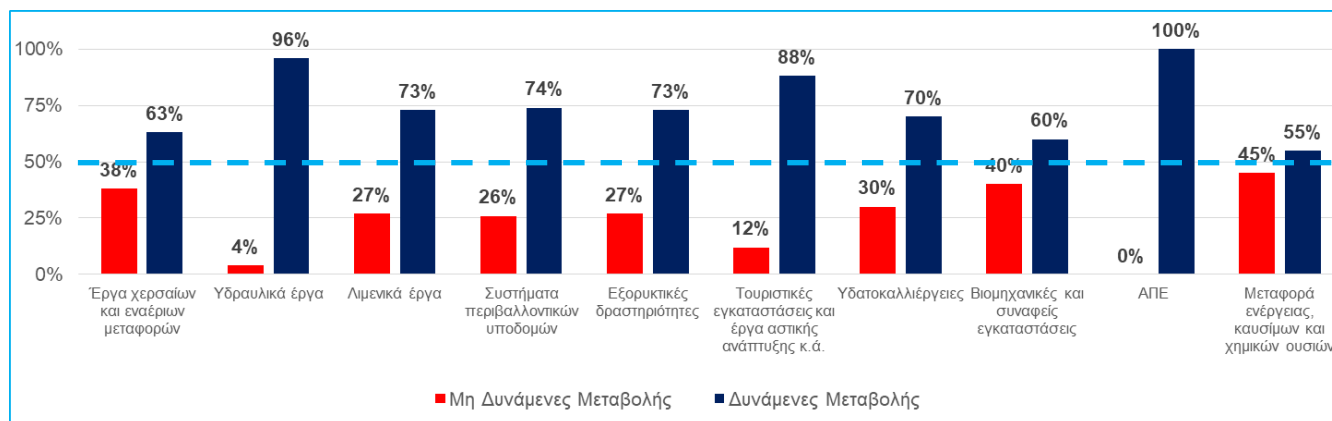
⁷ Δηλαδή σε ποια από τις κατηγορίες (Α1, Α2 ή Β) ανήκουν.

⁸ Δείτε **(Δ20)** στο Παράρτημα του παρόντος δελτίου.

96% και στην Ομάδα 6 «Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής», σε ποσοστό 88%.

Δ4. Διάρθρωση των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων βάσει του χαρακτηρισμού τους ως Δυνάμενες και Μη Δυνάμενες Μεταβολής, ανά εξετασθείσα Ομάδα

Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Το 67% των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων θα μπορούσε να επανεξετασθεί ως προς την υποχρέωση υποβολής στη διαδικασία ΕΠΕ μέσω υποβολής ΜΠΕ με στόχο την μείωση του αδειοδοτικού φόρτου.

Ωστόσο αξίζει να διερευνηθεί ο τρόπος ενσωμάτωσης της Οδηγίας και από άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ και συγκεκριμένα σε ό,τι αφορά στον **ορισμό και την κατάταξη των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων** που κάθε κράτος-μέλος επέλεξε να εντάξει στην εθνική νομοθεσία σε συγκριτικά με τις προβλέψεις της Οδηγίας. Τα ευρήματα, μελετώντας το πλαίσιο έξι (6) επιλεγμένων χωρών, για τις αντίστοιχες ομάδες δραστηριοτήτων είναι εξίσου ενδιαφέροντα με όσα καταγράφηκαν παραπάνω.

- Στην Ελλάδα το πλήθος των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στις 10 Ομάδες που εξετάστηκαν στην εθνική νομοθεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση (398 έργα και δραστηριότητες) είναι σημαντικά μεγαλύτερο σε σχέση τόσο με το περιεχόμενο της Οδηγίας (124 έργα και δραστηριότητες), όσο και με τον αριθμό δραστηριοτήτων που συμπεριέλαβαν κατ' εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ (από 128 έως 154 έργα και δραστηριότητες).
- Η Ελλάδα επέλεξε να συμπεριλάβει στην εθνική νομοθεσία 151 έργα και δραστηριότητες που δεν αναφέρονται καθόλου στα Παραρτήματα της Οδηγίας. Η Αυστρία και η Κύπρος αποτελούν δύο κράτη-μέλη που επίσης διαφοροποιήθηκαν αρκετά από την Οδηγία ως προς το πλήθος των έργων και δραστηριοτήτων, όχι βέβαια όσο η Ελλάδα.
- Λόγω και του αυξημένου αριθμού έργων και δραστηριοτήτων η ταξινόμησή τους διαφοροποιείται στην Ελλάδα κατά 46,7% σε σχέση με την Οδηγία, ενώ στον αντίποδα η Αγγλία έχει ενσωματώσει την Οδηγία σε ποσοστό 99%. Σημαντική παράμετρος που πρέπει όμως να συνυπολογιστεί εδώ είναι ότι η χώρα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης από περιοχές Κοινοτικού Ενδιαφέροντος (SCI) του δικτύου Natura 2000 και το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης από Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA) του προγράμματος Natura 2000 ενώ η Αγγλία κατέχει από τα μικρότερα ποσοστά (Δ5).

Δ5. Ποσοστό κάλυψης της έκτασης επιλεγμένων κρατών-μελών της ΕΕ με περιοχές του προγράμματος Natura 2000 (SCI & SPA)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/barometer/index_en.htm

	Ην. Βασίλειο	Ιρλανδία	Αυστρία	Κύπρος	Δανία	Ελλάδα
Ποσοστό κάλυψης SCI	5,4%	10,2%	10,9%	13,1%	7,4%	16,2%
Ποσοστό κάλυψης SPA	6,5%	6,1%	12,1%	26,7%	6,1%	20,9%

Από τα παραπάνω εύλογα προκύπτει ότι λόγω της εφαρμογής διαφορετικών διαδικασιών επιλογής, η μεταφορά της Οδηγίας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις σε ό,τι αφορά τους τύπους των έργων και δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε ΕΠΕ.

Στην ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας στην εθνική νομοθεσία η χώρα συμπεριέλαβε επιπλέον 151 έργα και δραστηριότητες σε σχέση τόσο με το περιεχόμενο της Οδηγίας (124 έργα και δραστηριότητες), όσο και με τον αριθμό δραστηριοτήτων που συμπεριέλαβαν άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Καταγράφοντας τη χρονική διάρκεια της περιβαλλοντικής αδειοδότησης

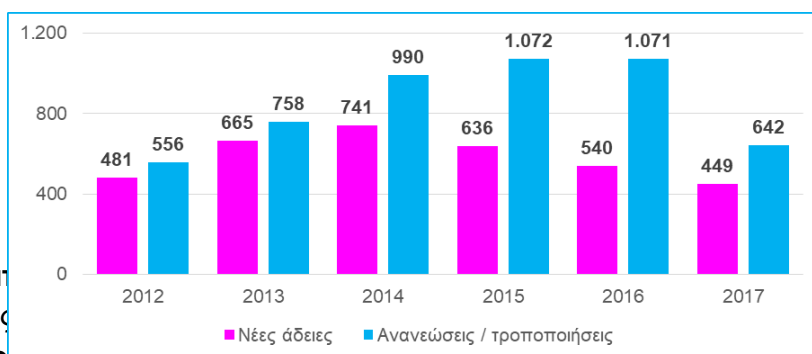
Επιδιώκοντας να αναζητηθούν οι παράγοντες που διαμορφώνουν την υφιστάμενη κατάσταση στον τρόπο εφαρμογής της περιβαλλοντικής αδειοδότησης στην Ελλάδα, με εστίαση στις καθυστερήσεις και τα προβλήματα που καταγράφονται στην πραγματοποίηση επενδύσεων, κρίθηκε σκόπιμο εκτός από την διερεύνηση του θεσμικού πλαισίου, να διερευνηθούν περαιτέρω και τα στοιχεία γύρω από τους χρόνους διεκπεραίωσης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Σημειώνεται ότι στην χώρα εκδίδεται σημαντικός αριθμός ΑΕΠΟ που συνεπάγεται σημαντικό φόρτο για τις αδειοδοτούσες αρχές. Την περίοδο 2012-2017, εκδόθηκαν συνολικά 8.601 ΑΕΠΟ εκ των οποίων οι 6.141 (71,4%) αναρτήθηκαν το διάστημα από τον Ιανουάριο του 2014 έως τον Δεκέμβριο του 2017, δηλαδή στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4014/2011 (Δ6).

Δ6. Αναρτημένες ΑΕΠΟ ανά τύπο άδειας (2012-2017)

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Στη μελέτη επιλέχθηκε να εξεταστεί ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των 5.300 αναρτημένων ΑΕΠΟ για τις 10 Ομάδες Νόμου⁹, προκειμένου να αξιολογηθεί ποσοτικά και ποιοτικά η διαδικασία της περιβαλλοντικής

⁹ Τα κριτήρια για την επιλογή του δείγματος ήταν: α) ποσοστό συμμετοχής της κάθε Ομάδας έργων και δραστηριοτήτων στο σύνολο των εγκεκριμένων ΑΕΠΟ, β) ποσοστό των ΑΕΠΟ που αφορούν σε δραστηριότητες των υποκατηγοριών Α1 και Α2, γ) ποσοστό των ΑΕΠΟ που αφορούν σε νέες άδειες ή σε ανανεώσεις/τροποποιήσεις για δραστηριότητες των υποκατηγοριών Α1 και Α2 και δ) ποσοστό συμμετοχής της κάθε Περιφέρειας για τις ΑΕΠΟ δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας Α2.

αδειοδότησης ως προς τη χρονική της διάρκεια και να συγκριθούν τα αποτελέσματα με τους θεσμοθετημένους χρόνους που ορίζονται σε αυτόν¹⁰, με απώτερο σκοπό να εντοπιστούν περιοχές βελτιώσεων και συγκεκριμένες προτάσεις εφαρμογής (**Δ7**). Σημειώνεται ότι οι εν λόγω ΑΕΠΟ αφορούσαν τόσο σε νέες άδειες όσο και σε ανανεώσεις / τροποποιήσεις ήδη εγκεκριμένων ΑΕΠΟ μετά την υποβολή Φακέλου ή ΜΠΕ, για τις υποκατηγορίες Α1 και Α2.

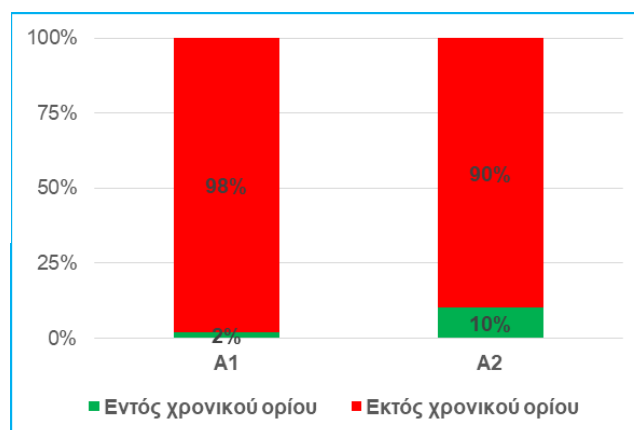
Δ7. Θεσμοθετημένοι χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης βάσει του ν. 4014/2011, ανά κατηγορία και τύπο άδειας, σε εργάσιμες ημέρες

Κατηγορία		Εργάσιμες ημέρες
Α1	Νέα Άδεια	109
	Ανανέωση/ τροποποίηση ΜΠΕ	109
	Ανανέωση/ τροποποίηση Φάκελος	25
Α2	Νέα Άδεια	84
	Ανανέωση/ τροποποίηση ΜΠΕ	84
	Ανανέωση/ τροποποίηση Φάκελος	25

Από την ανάλυση προκύπτει ότι **στο 98% των περιπτώσεων στην υποκατηγορία Α1** (148 σε 151 ΑΕΠΟ) και **στο 90% των περιπτώσεων στην υποκατηγορία Α2** (663 σε 738 ΑΕΠΟ) σημειώνονται καθυστερήσεις (**Δ8**).

Δ8. Διάρθρωση ΑΕΠΟ ανά υποκατηγορία και χρονικό όριο (2014-2017)

Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Στον πίνακα (**Δ9**) παρουσιάζεται η διάμεσος της συνολικής διάρκειας έκδοσης ΑΕΠΟ ανά κατηγορία, τύπο και Ομάδα. Παρατηρείται ότι **σε όλες τις περιπτώσεις σημειώθηκαν σημαντικές καθυστερήσεις συγκριτικά με τους θεσμοθετημένους χρόνους**, έως και για τρία έτη.

Δ9. Συνολική διάρκεια (διάμεσος) περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εξεταζόμενων Ομάδων ανά κατηγορία και τύπο, σε εργάσιμες ημέρες

Σημ.: Με κόκκινο είναι οι τρεις χειρότερες επιδόσεις ανά κατηγορία (οριζόντια).

Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Κατηγορία		Θεσμοθετημένοι χρόνοι βάσει του ν. 4014/2011	Ομάδα Έργου									
			1η	2η	3η	4η	5η	6η	8η	9η	10η	11η
Α1	Νέα Άδεια	ΜΠΕ (109 εργ. ημ.)	383	413	503	179	345	446	420	114	892	738
	Ανανέωση / τροποποίηση	ΜΠΕ (109 εργ. ημ.)	268	-	-	232	713	347	-	-	-	-
		Φάκελος (25 εργ. ημ.)	234	292	224	86	226	114	204	105	239	150
Α2	Νέα Άδεια	ΜΠΕ (84 εργ. ημ.)	278	364	322	304	301	253	362	230	379	259
	Ανανέωση / τροποποίηση	ΜΠΕ (84 εργ. ημ.)	131	263	303	175	136	202	271	149	199	-
		Φάκελος (25 εργ. ημ.)	236	101	375	93	88	116	150	68	61	95

¹⁰ Για την εκτίμηση του συνολικού χρόνου περιβαλλοντικής αδειοδότησης ως ημερομηνία έναρξης μέτρησης του χρόνου ελήφθη η ημερομηνία της πρώτης υποβολής και ως ημερομηνία λήξης αυτή της έκδοσης της ΑΕΠΟ, λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις εργάσιμες ημέρες μεταξύ των ημερομηνιών αυτών (εξαιρέθηκαν τα Σαββατοκύριακα και οι επίσημες αργίες).

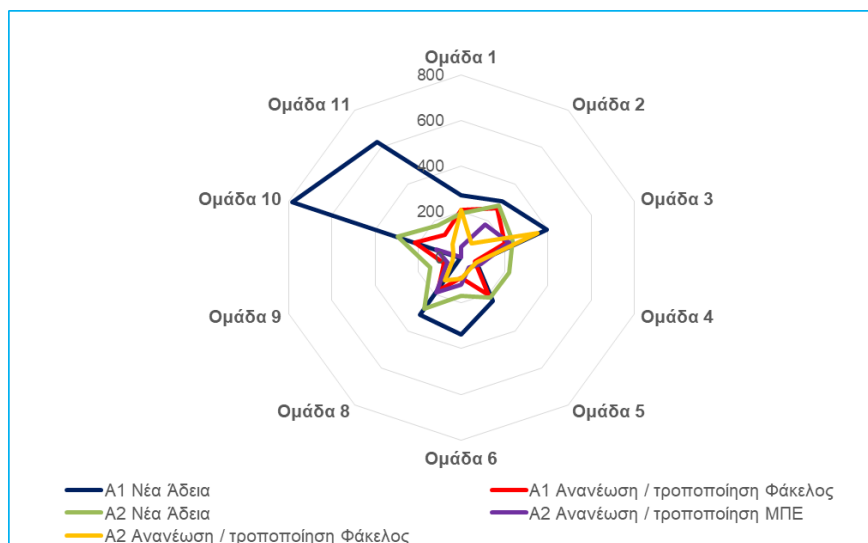

Η υπέρβαση των χρονικών ορίων αποτυπώνεται ευκρινώς εάν αφαιρεθούν από τη διάμεσο οι προβλεπόμενοι χρόνοι αδειοδότησης (**Δ10**):

- Οι μεγαλύτερες αποκλίσεις από τα προβλεπόμενα όρια σημειώθηκαν στις περιπτώσεις νέας άδειας στην υποκατηγορία **A1**, με εξαίρεση τις Ομάδες 4 και 9. Ενδεικτικά, στην Ομάδα 10 (ΑΠΕ) απαιτήθηκαν 783 επιπλέον ημέρες και στην Ομάδα 11 (Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών) 629 επιπλέον ημέρες.
- Η διάμεση τιμή της απόκλισης όλων των Ομάδων στις περιπτώσεις νέας άδειας στην υποκατηγορία **A1** ήταν **359** ημέρες.
- Τόσο στην Ομάδα 4 (Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών) όσο και στην Ομάδα 9 (Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις) οι μεγαλύτερες αποκλίσεις από τα προβλεπόμενα όρια παρατηρήθηκαν στις νέες άδειες της υποκατηγορίας **A2** (220 και 146 επιπλέον ημέρες αντίστοιχα).
- Οι Ομάδες 10 (ΑΠΕ), 2 (Υδραυλικά Έργα) και 8 (Υδατοκαλλιέργειες) παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες αποκλίσεις από τα προβλεπόμενα όρια στις περιπτώσεις νέας άδειας στην υποκατηγορία **A2** (295, 280 και 278 ημέρες αντίστοιχα).
- Η διάμεση τιμή της απόκλισης όλων των Ομάδων στις περιπτώσεις νέας άδειας στην υποκατηγορία **A2** ήταν **212,5** ημέρες.

Δ10. Αποκλίσεις (διάμεσος) του χρόνου περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εξεταζόμενων Ομάδων από τα προβλεπόμενα όρια, ανά τύπο και κατηγορία, σε εργάσιμες ημέρες

Σημ.: Στον κάθετο άξονα απεικονίζεται ο αριθμός των εργάσιμων ημερών των αποκλίσεων.
Σημ.: Δεν περιλαμβάνεται η περίπτωση της ανανέωσης άδειας με ΜΠΕ της υποκατηγορίας **A1**, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για όλες τις Ομάδες.
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Σημειώνεται ότι η **συνολική διάμεσος της διάρκειας περιβαλλοντικής αδειοδότησης με ΜΠΕ** και για τις δύο υποκατηγορίες, για όλους τους τύπους αδειών και για το σύνολο των εξεταζόμενων Ομάδων, εξαιρώντας δηλαδή τις περιπτώσεις ανανέωσης/τροποποίησης με φάκελο, **ανέρχεται σε 288 εργάσιμες ημέρες**.

Με δεδομένη την πολυπλοκότητα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης και την εμπλοκή διαφόρων υπηρεσιών και φορέων, ιδιαίτερα στη διαδικασία διαβούλευσης και γνωμοδοτήσεων κρίθηκε σκόπιμη η περαιτέρω **ανάλυση των καθυστερήσεων στις επί μέρους απαιτούμενες φάσεις της περιβαλλοντικής αδειοδότησης** (από την υποβολή του αιτήματος έως την έκδοση απόφασης¹¹),

¹¹ **Α' Φάση:** Το διάστημα από την πρώτη υποβολή της ΜΠΕ έως τη διαβίβαση της μελέτης προς δημόσια διαβούλευση και τις απαραίτητες γνωμοδοτήσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες. **Β' Φάση:** Το διάστημα από τη

προκειμένου να προκύψουν χρήσιμα συμπεράσματα σε αυτό το επίπεδο ανάλυσης. Στον πίνακα (**Δ11**) που ακολουθεί παρατίθενται οι προβλεπόμενοι χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης για κάθε φάση (σε εργάσιμες ημέρες) ανά υποκατηγορία και τύπο άδειας.

Δ11. Θεσμοθετημένοι χρόνοι περιβαλλοντικής αδειοδότησης για κάθε φάση (σε εργάσιμες ημέρες) ανά υποκατηγορία και τύπο άδειας

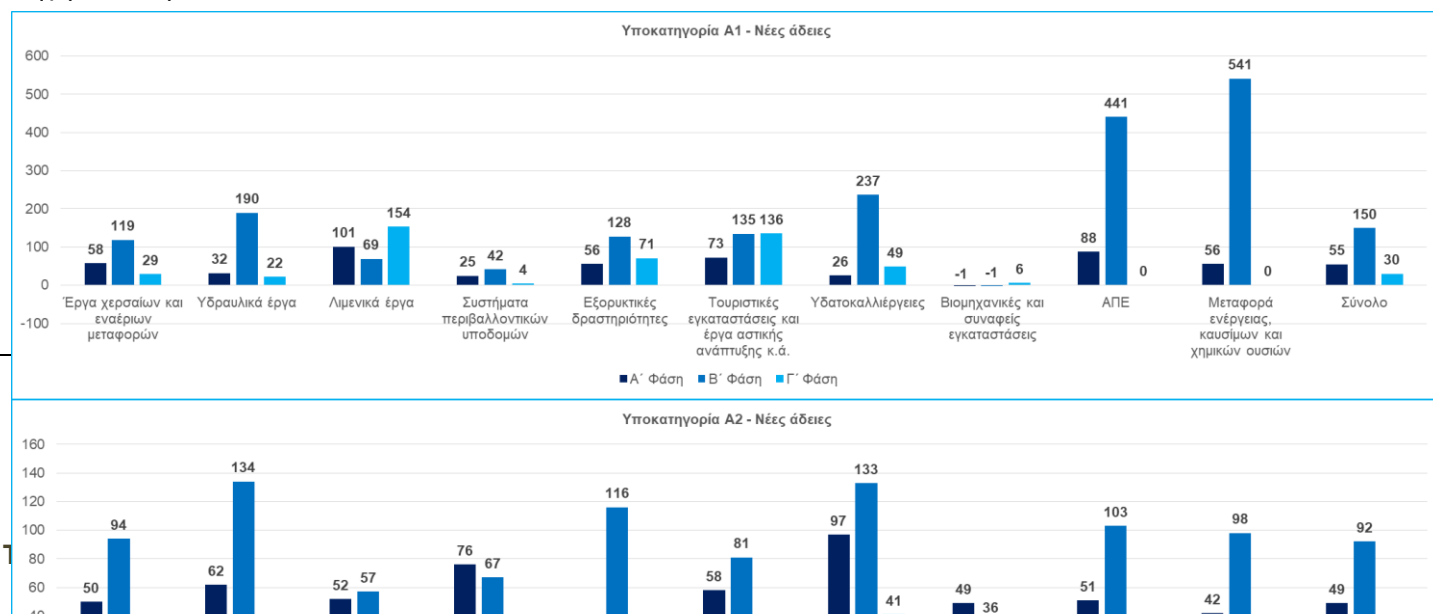
		Α' Φάση		Β' Φάση		Γ' Φάση	
Υποκατηγορία		A1	A2	A1	A2	A1	A2
Νέα άδεια	ΜΠΕ	17	12	45	35	47	37
	ΜΠΕ	17	12	45	35	47	37
Ανανέωση / τροποποίηση	Φάκελος	25 ημέρες συνολικά, δεν προβλέπεται η διαδικασία των γνωμοδοτήσεων					

Τα κυριότερα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση συνοψίζονται ως εξής:

- Σε όλες τις περιπτώσεις οι μεγαλύτερες αποκλίσεις καταγράφονται στη Β' Φάση, δηλαδή στη φάση της δημόσιας διαβούλευσης.
- **Νέες άδειες - Υποκατηγορία Α1 (Δ12):** Η διάμεση χρονική απόκλιση της Α' Φάσης είναι 55 ημέρες, της Β' Φάσης 150 ημέρες και της Γ' Φάσης 30 ημέρες. Ειδικά στις Ομάδες 10 «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» και 11 «Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών» η καθυστέρηση στη Β' Φάση είναι υπερδιπλάσια της συνολικής απόκλισης. Στην Ομάδα 9 «Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις» οι χρόνοι αδειοδότησης είναι σχεδόν όπως ακριβώς προβλέπονται.
- **Νέες άδειες - Υποκατηγορία Α2 (Δ12):** Η διάμεση χρονική απόκλιση της Α' Φάσης είναι 49 ημέρες, της Β' Φάσης 92 ημέρες και της Γ' Φάσης 0 ημέρες. Ειδικά για την Ομάδα 8 «Υδατοκαλλιέργειες» ξεχωρίζει η καθυστέρηση τόσο στην Α' Φάση, όσο και στη Γ' Φάση, οι οποίες είναι πολύ μεγαλύτερες της διάμεσης τιμής της αντίστοιχης απόκλισης.
- **Ανανέωση / Τροποποίηση με ΜΠΕ - Υποκατηγορία Α1 (Δ12):** Η διάμεση χρονική απόκλιση της Α' Φάσης είναι 61 ημέρες, της Β' Φάσης 151 ημέρες και της Γ' Φάσης 63 ημέρες. Ειδικά στις Ομάδες 10 «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» και 11 «Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών» η καθυστέρηση στη Β' Φάση είναι υπερδιπλάσια της συνολικής απόκλισης.
- **Ανανέωση / Τροποποίηση με ΜΠΕ - Υποκατηγορία Α2 (Δ12):** Η διάμεση χρονική απόκλιση της Α' Φάσης είναι 61 ημέρες, της Β' Φάσης 151 ημέρες και της Γ' Φάσης 63 ημέρες. Ειδικά στις Ομάδες 10 «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» και 11 «Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών» η καθυστέρηση στη Β' Φάση είναι υπερδιπλάσια της συνολικής απόκλισης.

Δ12. Αποκλίσεις (διάμεσος) του χρόνου περιβαλλοντικής αδειοδότησης των εξεταζόμενων Ομάδων έργου από τα προβλεπόμενα όρια, ανά τύπο άδειας, υποκατηγορία και φάση, σε εργάσιμες ημέρες

Σημ.: Δεν υπάρχει ικανοποιητικό δείγμα για όλες τις Ομάδες στην περίπτωση ανανέωσης / τροποποίησης αδειών με ΜΠΕ
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

- Αξίζει να σημειωθεί ότι σε σύνολο 420 ΑΕΠΟ για τις 137 έχει απαιτηθεί να λάβουν γνωμοδότηση από ΚΕΣΠΑ/ΠΕΣΠΑ προκειμένου να ολοκληρωθούν (**Δ13**).
- Επιπλέον, όσον αφορά στις ανανεώσεις / τροποποιήσεις με ΜΠΕ, σε σύνολο 108 ΑΕΠΟ οι 31 έχουν λάβει γνωμοδότηση από το ΚΕΣΠΑ / ΠΕΣΠΑ (**Δ13**).
- Αντίστοιχα, όσον αφορά στις ανανεώσεις / τροποποιήσεις με Φάκελο, σε σύνολο 157 ΑΕΠΟ οι 36 έχουν λάβει γνωμοδότηση από το ΚΕΣΠΑ / ΠΕΣΠΑ (**Δ13**).

Δ13. Ποσοστό των ΑΕΠΟ που έχουν λάβει επιπλέον γνωμοδότηση από το ΚΕΣΠΑ / ΠΕΣΠΑ ανά εξαταζόμενη Ομάδα έργου, υποκατηγορία και τύπο άδειας
Σημ.: Δεν υπάρχει ικανοποιητικό δείγμα για όλες τις Ομάδες στην περίπτωση ανανέωσης / τροποποίησης αδειών με ΜΠΕ
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

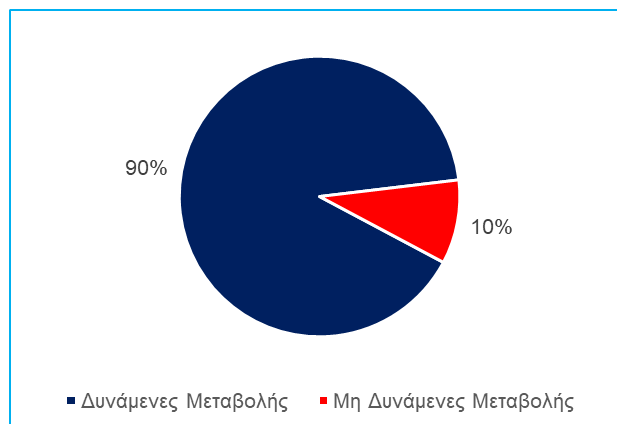
Το 98% των ΑΕΠΟ στην υποκατηγορία A1 βρίσκεται εκτός του χρονικού ορίου που προβλέπεται στο ν. 4014/2011, ενώ για την υποκατηγορία A2 το ποσοστό εκτός ορίου ανέρχεται σε 90%. Η συνολική διάμεσος της διάρκειας περιβαλλοντικής αδειοδότησης στις υποκατηγορίες A1 και A2 ανέρχεται σε 288 εργάσιμες ημέρες.

Μια νέα κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων θα συμβάλλει στη μείωση του αριθμού των απαιτούμενων αδειοδοτήσεων;

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση που έχει προηγηθεί, είναι **σημαντικό να μελετηθούν συνδυαστικά τα επιμέρους ευρήματα**, δηλαδή από τη μία πλευρά ο **τρόπος κατάταξης των έργων και δραστηριοτήτων** και κατ' επέκταση του χαρακτηρισμού τους ως **Δυνάμενων ή Μη Δυνάμενων Μεταβολής** και από την άλλη ο **χρόνος που απαιτήθηκε για την έκδοση ΑΕΠΟ**.

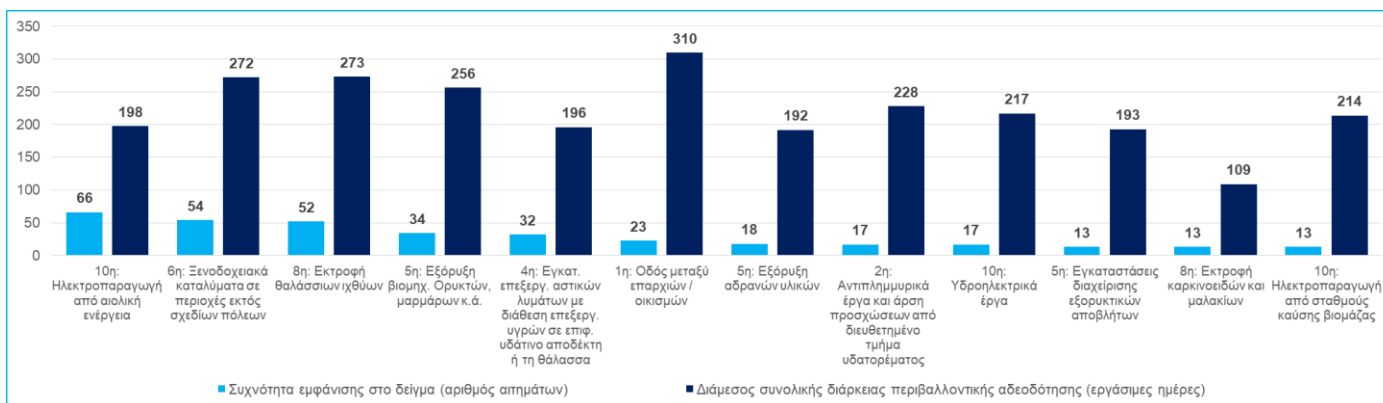
Ως εισαγωγικό σχόλιο παρατηρούμε αρχικά ότι **στο σύνολο των 889 ΑΕΠΟ του δείγματος που εξετάστηκε, το 90% αυτών αφορούν σε έργα και δραστηριότητες οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως Δυνάμενες Μεταβολής (Δ14)**.

Δ14. Διάκριση των επί μέρους έργων και δραστηριοτήτων των ΑΕΠΟ το δείγματος σε Δυνάμενες και Μη Δυνάμενες Μεταβολής
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Στο πλαίσιο αυτό **προκειμένου να διατυπωθούν συγκεκριμένες προτάσεις για την επιτάχυνση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης** κρίθηκε σκόπιμη η **προτεραιοποίηση έργων και δραστηριοτήτων** για τα οποία αφενός **κατατίθενται συχνότερα αιτήματα** προς περιβαλλοντική αδειοδότηση και αφετέρου **έχουν χαρακτηριστεί ως Δυνάμενες Μεταβολής**. Έτσι στον πίνακα (Δ15) παρουσιάζονται τα 12 επί μέρους έργα και δραστηριότητες Δυνάμενες Μεταβολής με τη μεγαλύτερη συχνότητα στο δείγμα, οι οποίες, όπως προκύπτει, προέρχονται από 7 Ομάδες. Συνολικά πρόκειται για 352 περιπτώσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης που μελετήθηκαν, με τη διάμεσο ανά Ομάδα να εκτείνεται από 109 έως 310 ημέρες. Μόνο στην περίπτωση της «Εκτροφής καρκινοειδών και μαλακίων» η διαδικασία αδειοδότησης διαρκεί όσο προβλέπεται.

Δ15. Συνολική διάρκεια (διάμεσος) περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τα έργα και δραστηριότητες Δυνάμενης Μεταβολής με το μεγαλύτερο πλήθος αιτημάτων αδειοδότησης
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018

Οι προτάσεις του ΣΕΒ

Προκειμένου η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης να εκσυγχρονιστεί με τρόπο που να διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα και τις επενδύσεις, διασφαλίζοντας πάντοτε την προστασία του περιβάλλοντος, απαιτούνται στοχευμένες δράσεις σε τρία επίπεδα:

- **Μείωση του χρόνου αδειοδότησης**, σε εναρμόνιση με τα θεσμοθετημένα όρια της εθνικής νομοθεσίας και ιδιαίτερα στις φάσεις της δημόσιας διαβούλευσης και τελικής έγκρισης - έκδοσης της ΑΕΠΟ.
- **Μείωση του αριθμού των φακέλων** ΜΠΕ που κατατίθενται αφού το 67% των δραστηριοτήτων που προβλέπει η νομοθεσία ενδεχομένως να μπορούσε να επανεξετασθεί ως προς την κατάταξή του σχετικά με την υποχρέωση υποβολής στη διαδικασία ΕΠΕ.
- **Αντιμετώπιση της υποστελέχωσης των αδειοδοτικών αρχών** μέσω λειτουργίας Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ.

Προς την κατεύθυνση αυτή και αξιοποιώντας τα συμπεράσματα της ανάλυσης που προηγήθηκε **κρίνονται σκόπιμες οι παρακάτω 22 παρεμβάσεις σε 5 άξονες**, σχετικά με το είδος των δραστηριοτήτων που δύνανται να επαναξιολογηθούν ως προς την κατάταξή τους με βάση την ΥΑ 37674/2016, αλλά και σχετικά με προσαρμογές και βελτιώσεις της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, οι οποίες παρουσιάζονται συνοπτικά:

Δ16. Οι θέσεις του ΣΕΒ για την περιβαλλοντική αδειοδότηση με μια ματιά

Ρυθμιστικές παρεμβάσεις

1. Αύξηση της συχνότητας συνεδριάσεων του ΚΕΣΠΑ για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων («πράξεων»).
2. Έκδοση της προβλεπόμενης από το άρθρο 17 του ν. 4014/2011 ΚΥΑ για τον καθορισμό των τελών διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης και ελέγχων, ώστε να διασφαλιστούν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι για την επιτυχή εφαρμογή του Νόμου από τη δημόσια διοίκηση και να τηρούνται απαρέγκλιτα οι διαδικασίες και οι όροι για την Προστασία του Φυσικού και Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος.
3. Αύξηση των κατώτατων ορίων, πάνω από τα οποία απαιτείται ΕΠΕ (Παράρτημα Ι) ή όταν απαιτείται screening για ΕΠΕ (Παράρτημα ΙΙ).
4. Αξιοποίηση των ευρημάτων της μελέτης για την εξέταση της αναθεώρησης της κατηγοριοποίησης σε έργα και δραστηριότητες.
5. Ενσωμάτωση λοιπών απαιτούμενων αδειών στην ΑΕΠΟ (ενδεικτικά άδεια χρήσης νερού).

Προτυποποίηση, τυποποίηση, σημεία αναφοράς και βέλτιστες πρακτικές

6. Ανάπτυξη προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης ΜΠΕ και σύνταξης ΑΕΠΟ σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Τεχνικές και τα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα, σε συνεργασία με τα στελέχη της Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, τους Πιστοποιημένους Αξιολογητές ΜΠΕ και ομάδες εμπειρογνομόνων.
7. Προτυποποίηση των διαδικασιών και των φύλλων ελέγχου των περιβαλλοντικών ελέγχων με τη συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων μερών.
8. Δημιουργία συστημάτων προτυποποίησης στοιχείων και δεικτών για την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας. Συνεργασία υπηρεσιών και παραγωγικών φορέων.
9. Ανάθεση της παρακολούθησης ειδικών θεμάτων (π.χ. εφαρμογή IED, EPRTTR) σε ΑΕΙ ή άλλα Ιδρύματα με σχετική τεχνογνωσία.
10. Βελτίωση της διαθεσιμότητας και της πρόσβασης των αδειοδοτικών αρχών και ελεγκτών σε περιβαλλοντικά δεδομένα και χάρτες (π.χ. ισοβαθών, αρχαιολογικών περιοχών, ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, τεχνικών δικτύων και υποδομών κ.ά.) μέσω του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ).

Ανθρώπινο δυναμικό

11. Ενεργοποίηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 16 του ν. 4014/2011 περί Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών ΜΠΕ (το Μητρώο να αποτελείται από πιστοποιημένους αξιολογητές, οι οποίοι με τη σειρά τους θα μπορούν να είναι φυσικά αλλά κυρίως νομικά πρόσωπα).
12. Ενεργοποίηση των προβλεπόμενων από το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 περί της σύστασης Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών.
13. Ενίσχυση στελεχιακού δυναμικού της Κεντρικής και Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
14. Συνεχής κατάρτιση και εκπαίδευση των στελεχών των αρμόδιων υπηρεσιών της Διοίκησης (σε περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο) σε θέματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, Παρακολούθησης Περιβαλλοντικών Μέσων και Επιθεώρησης εφαρμογής Περιβαλλοντικών όρων.
15. Συνεργασία των στελεχών της Διοίκησης με εκπροσώπους άλλων κρατών-μελών της ΕΕ σε θέματα απλοποίησης και προτυποποίησης διαδικασιών περιβαλλοντικής αδειοδότησης και προτυποποίησης Περιβαλλοντικών ελέγχων.
16. Συνεργασία της δημόσιας διοίκησης με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα για ενημέρωση στις νέες τεχνολογίες πρόληψης και περιβαλλοντικής αποκατάστασης, περιβαλλοντικής διαχείρισης και παρακολούθησης.

Υποδομές και συστήματα

17. Δημιουργία μόνιμου κεντρικού φορέα τεχνικής υποστήριξης της διαχείρισης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης (competence center).
18. Σύσταση κεντρικού help desk για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.
19. Συστηματική καταγραφή από τις αρμόδιες υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης των αιτημάτων για υποβολή φακέλου ΠΠΠΑ, έκδοσης νέας ΑΕΠΟ, Ανανέωσης ή Τροποποίησης ΑΕΠΟ, ή άλλων σχετικών Περιβαλλοντικών μελετών με αξιοποίηση και συνεχή καταγραφή των δεδομένων στη Βάση Δεδομένων του ΗΠΜ, που λειτουργεί ήδη από τον Ιούλιο 2018.

Λοιπές προτάσεις

20. Εντατικοποίηση και συστηματοποίηση των ελέγχων με έμφαση στους ex-post ελέγχους κατά τη λειτουργία.
21. Σε συνεργασία με την Επιτροπή Περιβάλλοντος του ΕΛΟΤ να αξιοποιηθούν τα διεθνή πρότυπα & Ευρωπαϊκές οδηγίες και να δημιουργηθούν τα αντίστοιχα Ελληνικά για τον καθορισμό κριτηρίων κατάταξης αποβλήτου με αντικατοπτρικό κωδικό ΕΚΑ
22. Θέσπιση της δυνατότητας της γνωμοδοτικής επιτροπής να γνωμοδοτεί και για «αποχαρακτηρισμό αποβλήτων», άρ. 40 του Ν.4042/12, με βάση τα κριτήρια άρ. 12 και 13 (by-product και αποχαρακτηρισμός αντίστοιχα).

Γλωσσάρι εννοιών

Δ17. Οι βασικότερες έννοιες της περιβαλλοντικής αδειοδότησης

Έργο	Η υλοποίηση κατασκευαστικών εργασιών ή άλλων εγκαταστάσεων ή τεχνικών κατασκευών, καθώς και άλλες επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον ή το τοπίο, συμπεριλαμβανομένων των επεμβάσεων που αφορούν στην εκμετάλλευση των πόρων του εδάφους.
Φορέας έργου	Είτε ο υποβάλλων αίτηση για άδεια που αφορά σχέδιο ιδιωτικού έργου, είτε η δημόσια αρχή που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία για ένα σχέδιο έργου.
Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΕΠΕ)	Διαδικασία μέσω της οποίας λαμβάνεται η κατάλληλη απόφαση από τη δημόσια διοίκηση για την έγκριση ενός έργου ή μιας δραστηριότητας. Αποτελείται από συγκεκριμένη δομή προδιαγραφών και σταδίων και στοχεύει στον έλεγχο, την πρόληψη, τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την εκτίμηση των πιθανών επιπτώσεων που θα προκύψουν κατά την εκτέλεση ή τη λειτουργία ή την περάτωση του εκάστοτε έργου, τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον.
Διαδικασία επιλογής (screening)	Διαδικασία προσδιορισμού της αναγκαιότητας της ΕΠΕ για έργα του Παραρτήματος II της Οδηγίας, για την οποία κάθε κράτος-μέλος είναι υπεύθυνο, είτε με εξέταση κατά περίπτωση, είτε θέτοντας τα κατάλληλα κριτήρια ή/και τα «κατώφλια» μεγεθών άνω των οποίων θα απαιτείται.
Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ)	Απαιτείται στα έργα και τις δραστηριότητες που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (Κατηγορία Α), όπου επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος.
Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ)	Τα έργα και οι δραστηριότητες της κατηγορίας Β υπάγονται κατόπιν απλής δήλωσης / αίτησης του φορέα του έργου σε ΠΠΔ, λαμβάνοντας αυτόματα περιβαλλοντικούς όρους που προσαρτώνται στην άδεια ίδρυσης ή εγκατάστασης ή λειτουργίας. Με σχετικές ΚΥΑ καθορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες, η διαδικασία υπαγωγής σε ΠΠΔ κ.λπ. ανά Ομάδα έργων και δραστηριοτήτων.
Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ)	Η απόφαση με την οποία εγκρίνονται οι περιβαλλοντικοί όροι ενός έργου και έχει διάρκεια 10 έτη, με δυνατότητα παράτασης 2 ή 4 ετών. Με την ΑΕΠΟ επιβάλλονται οι προϋποθέσεις, όροι, περιορισμοί και διαφοροποιήσεις για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος, το είδος, την εφαρμοζόμενη τεχνολογία και τα γενικά τεχνικά χαρακτηριστικά. Επίσης, επιβάλλονται τυχόν αναγκαία επανορθωτικά ή προληπτικά μέτρα και δράσεις παρακολούθησης των περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων ή και αντισταθμιστικά μέτρα. Όλες οι ΑΕΠΟ είναι αναρτημένες εδώ .
Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ)	Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας που ανήκει στην Κατηγορία Α δύναται να ζητήσει γνωμοδότηση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής με την υποβολή του επονομαζόμενου φακέλου ΠΠΠΑ, πριν την υποβολή ΜΠΕ. Στο πλαίσιο της ΠΠΠΑ, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δύναται να διενεργήσει δημόσιο διάλογο αναφορικά με τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου ή της δραστηριότητας και τις ενδεχόμενες κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η γνωμοδότηση κατά το στάδιο της ΠΠΠΑ προσδιορίζει αιτιολογημένα τα στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ, όπως δέσμες των εναλλακτικών λύσεων, ειδικές μελέτες ανά κατηγορία επίπτωσης που κρίνεται αναγκαίο να εκπονηθούν, θέματα στα οποία θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα, κατάλογο των φορέων των οποίων ζητείται η γνώμη και τις προτάσεις για τη διαβούλευση κ.ά.

Οι ορισμοί αποτελούν ελεύθερη απόδοση των εννοιών με βάση σχετική νομοθεσία, ερμηνευτικές εγκυκλίους, νομολογία και βιβλιογραφία και σε καμία περίπτωση δεν δεσμεύουν τον ΣΕΒ ή τους συντάκτες του παρόντος δελτίου και δεν αποτελούν τεκμήριο συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία.

Χρονολόγιο

Δ18. Το χρονολόγιο του νομοθετικού πλαισίου της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με μια ματιά

Ιούν. 1985	Οδηγία 85/337/ΕΟΚ για την πρόβλεψη της διαδικασίας Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
1997-2009	Διάφορες τροποποιήσεις Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ
Δεκ. 2011	Οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον
Σεπ. 2011	Ν. 4014/2011 για την κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε κατηγορίες ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον
Ιαν. 2012	ΥΑ 1958/2012 για την κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με τον ν. 4014/2011
2013	Έκδοση σειράς ΚΥΑ για τις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις ανά Ομάδα έργου & δραστηριότητας
Απρ. 2014	Οδηγία 2014/52/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ
Αυγ. 2016	ΥΑ 37674/2016 για την τροποποίηση και κωδικοποίηση της ΥΑ 1958/2012 (πρόβλεψη για 12 ομάδες έργων και δραστηριοτήτων)
Φεβ. 2018	ΚΥΑ 1915/2018 για την τροποποίηση προηγούμενων ΚΥΑ σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ
Φεβ. 2018	ΥΑ οικ. 2307/2018 για την τροποποίηση ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων των 12 Ομάδων
Μαρ. 2018	ΚΥΑ 5688/2018 για την τροποποίηση των Παραρτημάτων του ν. 4014/2011 σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2014/52/ΕΕ
Οκτ. 2018	ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64001/2029/2018 για την τροποποίηση ως προς την κατάταξη ορισμένων έργων και δραστηριοτήτων της 9ης Ομάδας

Παράρτημα

Δ19. Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε Ομάδες

Ομάδα 1	Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών πχ αυτοκινητόδρομος
Ομάδα 2	Υδραυλικά έργα
Ομάδα 3	Λιμενικά έργα
Ομάδα 4	Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών, πχ εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφόρτωσης επικινδύνων αποβλήτων για χωρητικότητα μεγαλύτερη των 250 t στην υποκατηγορία Α1 και για μικρότερη χωρητικότητα στην Α2
Ομάδα 5	Εξορυκτικές δραστηριότητες
Ομάδα 6	Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής, πχ ξενοδοχειακά καταλύματα σε περιοχές εντός σχεδίων πόλεων και εντός ορίων οικισμών με αριθμό κλινών πάνω από 120 στην κατηγορία Β
Ομάδα 7	Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις
Ομάδα 8	Υδατοκαλλιέργειες
Ομάδα 9	Βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις, π.χ. Παραγωγή χαρτοπολτού από ανακύκλωση υλικών για παραγωγή μεγαλύτερη των 100 t/ημέρα στην υποκατηγορία Α1 και για μικρότερη στην Α2
Ομάδα 10	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)
Ομάδα 11	Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών
Ομάδα 12	Ειδικά έργα και δραστηριότητες

Σημ.: Για την κατάταξη των επί μέρους δραστηριοτήτων των Ομάδων στις κατηγορίες Α1, Α2 ή Β δείτε τα Παραρτήματα της [ΥΑ ΔΙΠΑ/οικ. 37674/ 27.7.2016](#).

Δ20. Διάκριση έργων και δραστηριοτήτων

Μη Δυνάμενες Μεταβολής	Βρίσκονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας και κατατάσσονται στην Κατηγορία Α (Υποκατηγορίες Α1 και Α2) της ελληνικής νομοθεσίας.
-------------------------------	---

	• Βρίσκονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας και κατατάσσονται στην Κατηγορία Β της ελληνικής νομοθεσίας. • Δεν αναφέρονται σε κάποιο από τα Παραρτήματα της Οδηγίας και κατατάσσονται στην Κατηγορία Β της ελληνικής νομοθεσίας.
Δυνάμενες Μεταβολής	• Βρίσκονται στο Παράρτημα I της Οδηγίας και κατατάσσονται στις Κατηγορίες Α και Β της ελληνικής νομοθεσίας. • Βρίσκονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας και κατατάσσονται: α) αποκλειστικά στην Κατηγορία Α και β) στις Κατηγορίες Α και Β της ελληνικής νομοθεσίας. • Βρίσκονται στα Παραρτήματα I και II της Οδηγίας και κατατάσσονται: α) αποκλειστικά στην Κατηγορία Α και β) στις Κατηγορίες Α και Β της ελληνικής νομοθεσίας. • Δεν αναφέρονται σε κάποιο από τα Παραρτήματα της Οδηγίας και κατατάσσονται: α) αποκλειστικά στην Κατηγορία Α και β) στις Κατηγορίες Α και Β της ελληνικής νομοθεσίας.
Πηγή: Μελέτη ΣΕΒ / BIAN, 2018	

Το παρόν συντάχθηκε από τον Τομέα Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος και Ρυθμιστικών Πολιτικών του ΣΕΒ, με τη συνεργασία του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τη συνδρομή της μελετητικής εταιρείας Echmes Ltd, αξιοποιώντας στοιχεία που παράχθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών και υποστήριξης των δράσεων ανάπτυξης και προσαρμοστικότητας της βιομηχανίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) μέσω του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οικονομικά Στοιχεία Μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€325 δισ.

69% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€61 δισ.

51% συνόλου*

ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€66 δισ.

46% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€4,0 δισ.**

41% συνόλου**

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

197.000

10% συνόλου ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,9 δισ.

18% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.

23% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€1,1 δισ.

27% συνόλου****

* 21.075 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2017 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στον ΕΦΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (0) 2 662 26 85

E: kdiamantouros@sev.org.gr

**ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**

